

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 642/2020 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om att främja en mångsidig kännedom om språk och kulturer

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 642/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Sanni Grahn-Laasonen /saml:

Hur ämnar regeringen utvidga finländarnas språkkunskaper från tvåspråkighet till flerspråkighet,

hur ämnar regeringen främja kännedomen om språk och kulturer,

med vilka konkreta besluta ämnar regeringen främja en mångsidigare språkfärdighet särskilt hos barn och unga och

är regeringen redo att tidigarelägga A2-språket så att det börjar redan i årskurs tre i hela landet?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Enligt statsminister Sanna Marins regeringsprogram ska regeringen starta flera åtgärder som främjar ställningen hos särskilt de språk som talas i Finland, finländarnas språkkunskaper och flerspråkigheten. Dessutom pågår flera åtgärder och projekt för att utveckla språkkunskapen och kännedomen om språk.

Enligt regeringsprogrammet utarbetas under ledning av justitieministeriet ett språkpolitiskt program som beaktar de andra språken som talas i Finland, särskilt de samiska språken, romani, karelska språket och teckenspråken. Målet med det språkpolitiska programmet är att möta utmaningarna kring de olika språken, såsom deras livskraft, verkställandet av de språkliga rättigheterna och möjligheterna att använda språken. Även nationalspråksstrategin, som tryggar allas rätt till betjäning på nationalspråken och förbättrar språkklimatet, förnyas enligt regeringsprogrammet. Undervisnings- och kulturministeriet har tillsatt en utredningsperson för att göra upp en utredning om särdragen, utmaningarna och utvecklingsbehoven i den svenskspråkiga barnpedagogiken och utbildningen samt för att förbereda ett åtgärdsprogram utifrån de utvecklingsbehov som framgår av utredningen. Utredningen täcker hela utbildningsfältet från småbarnspedagogiken till utbildning på högre nivå. Undervisnings- och kulturministeriet har även tillsatt en arbetsgrupp att utveckla undervisningen i och på samiska språk.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 642/2020 rd

Med utbildningsprogrammet Utbildning för alla som inletts enligt Sanna Marins regeringsprogram främjas inläring, jämlikhet och välbefinnande och kvaliteten på småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen främjas. Inom projektet Utbildning för alla har undervisnings- och kulturministeriet i juni 2020 beviljat över 71 miljoner euro för åtgärder som främjar jämlikheten inom småbarnspedagogiken, förundervisningen och den grundläggande utbildningen och för utvecklingen av kvaliteten 2020–2021. Med hjälp av understödet kan man minska gruppstorlekarna, stärka stödet för inläring och anställa nödvändig extra personal. Som en del av den föregående regeringsperiodens spetsprojekt för språkundervisningen utreddes hur den och stödet för skolgången tillämpades inom den grundläggande utbildningen samt tillgången till språkutbildning. Enligt en utredning av Helsingfors universitet upplever språklärarna att det behövs mindre grupper, fler personalresurser och möjligheter till stödundervisning för att språkundervisningen ska lyckas. Det behövs även kompletteringsutbildning, särskilt för stödet för inläringen främst för språklärare med ämnesläraryrkbakgrund. Åtgärderna i programmet Utbildning för alla för att stärka en jämlik utbildning stärker därmed väsentligt förutsättningarna för en jämlik språkundervisning.

Regeringen har säkerställt att Utbildningsstyrelsen har förutsättningar att stöda språkkunskapernas förutsättningar och språkstudierna med flera åtgärder och projekt. Utbildningsstyrelsen har till exempel 2019 och 2020 understött tvåspråkig och språkbadsundervisning, anordnandet av språkduschar till stöd för genomförandet av mångsidiga A1-, A2- och B2-språkval, tutorlärarverksamhet inom språk och en fortbildning av lärarna kopplat till detta. Målet har varit att stärka samarbetet mellan de som anordnar grundläggande utbildning och förundervisningen för att skapa mångsidiga språkval på årskurs 1.

I utvecklingsprogrammet Utbildning för allas åtgärdshelhet som förbättrar yrkesutbildningens förutsättningar och inlärningsresultat stärks basfärdigheterna och färdigheterna för vidare studier hos studerande i alla åldrar genom att producera nationella pedagogiska lösningar för de gemensamma examensdelarna. Samtidigt görs möjligheterna att avlägga de gemensamma examensdelarna mångsidigare genom att stärka lärarnas och handledarnas pedagogiska kunnande och språkmedvetna tankesätt i undervisningen. Utbildningsstyrelsen förnyar som bäst de enhetliga utvärderingskriterierna för de gemensamma examensdelarna och deras delområden. Reformarbetet främjar utvecklingen av en språkreserv. I fortbildningsprojekten för yrkesutbildningen som Utbildningsstyrelsen inledde 2020 ingår tre projekt kopplade till språkmedvetenheten.

Grunderna för gymnasiet läroplan som stod klar 2019 tas i bruk hösten 2021. I och med den blir det möjligt för studerandena att utveckla sina färdigheter i internationellt kunnande under gymnasiestudierna. Utifrån gymnasielagen har utbildningsanordnarna skyldigheten att inkludera ett omfattande kunnande i gymnasiet uppgiftsbild. En av uppgifterna är att stöda studerandenas förberedelser inför en internationaliserande mångspråkig och -kulturell värld. Som en del av det dialogiska kunnandet får eleverna erfarenheter av att förmedla meddelanden och betydelser även i växelverkan som överskrider språk- och kulturgränser. Vad gäller det globala och kulturella kunnandet stärks studerandens nyfikenhet, motivation och färdigheter att agera i kulturellt och språkligt mångsidiga miljöer och samband i undervisningen i främmande språk. Samtidigt stärks den muntliga språkfärdigheten. Ett allmänt mål i utvecklingen av språkundervisningen i gymnasiet är

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 642/2020 rd

bland annat att studerandena upplever att det är meningsfullt att studera flera språk. Enligt den nya läroplanen kan utbildningsanordnarna göra upp studiehelheter som består av flera läroämnen som även gör det möjligt att studera valfria språk bättre än tidigare. Undervisnings- och kulturministeriet har stött gymnasiereformen och verkställandet av utarbetandet av de nya läroplanerna och Utbildningsstyrelsen har 2019 delat ut sammanlagt cirka 3 miljoner euro i statsunderstöd till gymnasieutbildningens anordnare för detta ändamål.

År 2019 tillsatte undervisnings- och kulturministeriet ett nytt lärarutbildningsforum för att fortsätta reformeringen av lärarutbildningen. Lärarutbildningsforumet har stött utvecklingsarbetet för en språkmedveten pedagogik och mångspråkighetens sektor. Undervisnings- och kulturministeriet har beviljat finansiering för flera utvecklingsprojekt för lärarutbildningen som inleddes 2017 och 2018 och som gäller språkstudier och -undervisning samt språkmedvetenhet och mångspråkighet: Utvecklingsprojektet för undervisning i muntliga språkfärdigheter (Suullisen kielitaidon opetuksen kehittämishanke VÄISKI), en språk- och kulturmedveten utbildning (Kieli- ja kulttuuritietoinen koulutus (DivEd)), ett utvecklingsprojekt för undervisning i finländskt teckenspråk, ett projekt för tidigare språkundervisning (Varhennettu kielenopetus (Varpunen)), Språkpedagogikens utvecklingsprojekt IKI (Innovatiivisen kielikasvatuksen kartta ja kompassi) samt utvecklingsprojektet Ketterä korkeakoulu för lärarutbildning i och på samiska språk. Universiteten har utvidgat och diversifierat utbudet av språkstudier i nära samarbete mellan högskolorna. Utvecklingstrenden de senaste åren har varit utvecklingen av webb- och flerformsundervisningen. Detta har gett mer flexibilitet i språkens studiestigar. Undervisnings- och kulturministeriet har stött samarbetet för högskolornas språkstudier bland annat via utvecklingsprojekt. Till exempel har ministeriet finansierat projektet KiVAKO (2018–2020) som i samarbete mellan 25 högskolor utvecklar högskolornas utbud av virtuella studier i 11 olika främmande språk (från A1-nivå till C1-nivå) samt som flerspråkig tandemgenomföring. Studieutbudet skapas på spanska, franska, tyska, ryska, italienska, japanska, kinesiska, koreanska, portugisiska och estniska samt på teckenspråk. Som resultat av projektet uppstår dessutom ett nationellt omfattande nätverk som på lång sikt ökar språkreserven och utvecklar pedagogiken.

Helsingfors 30.9.2020

Undervisningsminister Li Andersson